

Súd: Správny súd v Bratislave
Spisová značka: 15Saz/10/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0724101508
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 01. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Filip Hudec
ECLI: ECLI:SK:SpSBA:2025:0724101508.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Bratislave v konaní pred sudcom JUDr. Filipom Hudecom v právnej veci žalobkýň: 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť: Ruská federácia, cestovné doklady číslo XX XXXXXXXX C. D. XX XXXXXXXX, E. D. F.: XXXXXX, adresa posledného trvalého pobytu v zahraničí A. D. XX, F., G. H., t. č. bytom I. F. XXXX/XX, B., 2/ mal. J. B., nar. XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť: Ruská federácia, cestovný doklad číslo XX XXXXXXXX, ev. č. F.: XXXXXX, adresa posledného trvalého pobytu v zahraničí A. D. XX, F., G. H., t. č. bytom I. F. XXXX/XX, B., zastúpenej zákonnou zástupkyňou žalobkyňou 1/, obe žalobkyne zast. Slovenská humanitná rada, so sídlom Budyšínska 1, Bratislava, IČO: 17 316 014, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad, so sídlom Pivonková 6, Bratislava, o správnej žalobe vo veci azylu, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. ČAS: MU-PO-103-79/2022-Ž zo dňa 22.08.2024, takto

rozhodol:

I. Správny súd v Bratislave rozhodnutie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Migračného úradu č. ČAS: MU-PO-103-79/2022-Ž zo dňa 22.08.2024, v časti výroku 1., ktorým žalobkyniam: A. B., nar. XX.XX.XXXX, ruskej štátnej príslušnosti, cestovný doklad číslo XX XXXXXXXX a číslo XX XXXXXXXX a mal. J. B., nar. XX.XX.XXXX, ruskej štátnej príslušnosti, cestovný doklad číslo XX XXXXXXXX, nebol udelený azyl, zrušuje a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie.

II. Správny súd v Bratislave priznáva žalobkyniam voči žalovanému právo na úplnú náhradu trov konania, o ktorých rozhodne samostatným uznesením vyšší súdny úradník po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

I.

Priebeh administratívneho konania a dôvody napadnutého rozhodnutia

1. Žalovaný rozhodnutím č. ČAS: MU-PO-103-79/2022-Ž zo dňa 22.08.2024 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“) žalobkyniam vo výroku 1. podľa § 13 ods. 1 písm. a) zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „zákon o azyle“) neudelil azyl; vo výroku 2. podľa § 13c ods. 1 písm. a) a § 20 ods. 4 zákona o azyle neposkytol doplnkovú ochranu a vo výroku 3. podľa § 10 ods. 1 písm. a) a písm. b) a § 20 ods. 2 a 5 zákona o azyle udelil azyl na účel zlúčenia rodiny na dobu troch rokov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti napadnutého rozhodnutia.

2. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia žalovaný najprv opísal priebeh administratívnych a súdnych konaní začatých po príchode žalobkýň na územie Slovenskej republiky (až po vydanie napadnutého rozhodnutia), a to nasledovne:

„Po príchode na územie SR cudzinka A. B. XX.XX.XXXX pred pracovníkmi Oddelenia azylu Policajného zboru Humenné požiadala v mene svojom a v mene svojej maloletej dcéry J. B. o udelenie azylu alebo

poskytnutie doplnkovej ochrany na území SR z dôvodu obavy o život, nakoľko na Ukrajine prebieha vojnový konflikt a tiež z dôvodu, že v RF bol jej manžel ako člen strany C. A. prenasledovaný za svoje politické názory.

Za účelom zdôvodnenia jej žiadosti bol s ňou dňa 21.03.2022 vykonaný vstupný pohovor, počas ktorého objasnila dôvody, kvôli ktorým bola nútená krajinu pôvodu opustiť a na území SR požiadať o medzinárodnú ochranu. V súvislosti s tým poukázala na to, že jej manžel bol zakladajúcim členom strany C. A. a kvôli svojim politickým aktivitám bol obvinený z vykonštruovanej ekonomickej trestnej činnosti. Vzhľadom na hrozbu uväznenia sa celá rodina presídlila na Ukrajinu, avšak po vypuknutí ozbrojeného konfliktu z tejto krajiny odišli na Slovensko a požiadali tu o medzinárodnú ochranu. Po komplexnom posúdení jej žiadosti migračný úrad dospel k záveru, že menovaná a jej dcéra nespĺňajú podmienky ustanovené v § 8, § 10, § 13a a § 13b zákona o azyle, a preto im rozhodnutím číslo ČAS: MU-PO-103-21/2022-Ž z 25.08.2022 azyl nebol udelený a zároveň im nebola poskytnutá ani doplnková ochrana na území SR. Proti uvedenému rozhodnutiu podala menovaná opravný prostriedok na Krajský súd v Bratislave, ktorý vzhľadom na to, že v rozhodnutí migračného úradu bola nesprávne ustálená totožnosť osoby manžela menovanej, ktorej dôvody pre posúdenie medzinárodnej ochrany sú na neho viazané, rozhodnutie migračného úradu rozsudkom 7SaZ/I 1/2022 z 05.01.2023 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V novom konaní migračný úrad nedostatky v súvislosti so stotožnením manžela menovanej odstránil a za účelom opätovného posúdenia dôvodov jej žiadosti s ňou vykonal dňa 17.05.2023 doplňujúci pohovor. Počas neho menovaná opätovne poukázala na problémy, ktoré mala v súvislosti s politickými aktivitami manžela, a kvôli ktorým boli nútení krajinu pôvodu opustiť. Na podporu svojich tvrdení doložila do konania ďalšie dôkazné prostriedky. Zo strany migračného úradu boli do konania zaistené aktuálne informácie o krajine pôvodu menovanej, z ktorých bolo zrejmé, že v RF síce skutočne dochádza k prenasledovaniu politických oponentov, avšak v prípade manžela menovanej sa s najväčšou pravdepodobnosťou jednalo o ekonomickú trestnú činnosť, bez akýchkoľvek súvislostí s § 8 zákona o azyle. Na základe uvedenej skutočnosti menovanej a jej dcéry rozhodnutím migračného úradu ČAS: MU-PO-103- 50/2022-Ž z 21.08.2023 opäť nebol udelený azyl a ani im nebola poskytnutá doplnková ochrana na území SR. Aj proti tomuto rozhodnutiu podala menovaná prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu správnu žalobu na Správny súd Bratislava, ktorý rozsudkom Sp. Zn. 13SaZ/7/2023-153 z 27.03.2024 rozhodnutie migračného úradu opäť zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Ako dôvod zrušenia uvedeného rozhodnutia správny súd konštatoval nedostatočné posúdenie žiadosti manžela menovanej a zároveň zaviazal migračný úrad v ďalšom konaní posúdiť, či v prípade menovanej a jej maloletej dcéry nemôže ísť o prenasledovanie z dôvodov príslušnosti k určitej sociálnej skupine, teda rodine (ak by vo veci manžela a otca boli preukázané politické dôvody prenasledovania).

Na základe vyššie uvedenej skutočnosti pristúpil migračný úrad v zmysle rozsudku správneho súdu k opätovnému posúdeniu prípadu menovanej. Za týmto účelom s ňou bol dňa 14.06.2024 vykonaný ďalší doplňujúci pohovor, počas ktorého opätovne poukázala na to, z akého dôvodu bola nútená spoločne so svojou maloletou dcérou krajinu pôvodu opustiť.

Ako počas pohovorov uviedla, z krajiny pôvodu vycestovala spolu s dcérou 25.07.2021 na Ukrajinu za manželom, ktorý tam žil už od 14.02.2021, nakoľko v krajine pôvodu mal problémy so štátnymi orgánmi kvôli svojim politickým aktivitám. V súvislosti s nimi uviedla, že jej manžel bol zakladajúcim členom politickej strany C. A. s názvom Národná aliancia a od roku 2009 sa zúčastňoval protivládnych mítingov a demonštrácií. Hoci do roku 2017 boli tieto mítingy legálne, od roku 2018-2019 ruský režim začal prenasledovať a zatýkať účastníkov protivládnych demonštrácií, pričom práve od tejto doby začal mať aj jej manžel problémy.

V roku 2019 manžel menovanej začal často cestovať do mesta Pyatigorsk, kvôli prebiehajúcej trestnému konaniu, o ktorom vedela iba toľko, že v rámci neho mal manžel vystupovať iba v pozícii svedka. Neskôr, v októbri 2020, prišli do ich bytu policajti, vykonali domovú prehliadku, pričom im zaistili 30 000 dolárov, s tým že sa jedná o falzifikáty. Okrem peňazí zaistili aj manželov počítač, v ktorom mal uložené informácie týkajúce sa jeho politickej činnosti. Dňa 04.02.2021 v neprítomnosti manžela prišli do ich bytu dvaja neznámi muži, ktorí sa predstavili ako policajti. V byte sa v tom čase nachádzala menovaná, jej deti a matka, ktorá s nimi žila v spoločnej domácnosti. Neznámi muži sa formou vyhrážok snažili od nej zistiť, kde sa jej manžel, ktorý im mal dlhovať peniaze, zdržiava. Následne menovanú a jej matku niekoľkokrát telefonicky kontaktovali neznáme osoby so zjavne čečenským prízvukom, ktoré sa tiež vypytovali na jej manžela. Podľa menovanej všetky tieto udalosti úzko súviseli práve s manželovou politickou angažovanosťou. Z obavy o svoju bezpečnosť sa aj s deťmi a matkou presťahovala do synovho bytu, pričom manžel odišiel z RF na Ukrajinu. Po tom, ako jej syn ukončil štúdium na konzervatóriu, z obavy o bezpečnosť kvôli manželovej protivládnej činnosti odišla celá rodina

za ním na Ukrajinu. Keď na Ukrajine vypukol ozbrojený konflikt, pricestovali na územie SR, kde aj z dôvodu vojnového konfliktu požiadala v mene svojom a svojej dcéry o azyl. Iné dôvody svojej žiadosti neuviedla.“

3. K neudeleniu azylu podľa § 13 ods. 1 písm. a) zákona o azyle žalovaný uviedol, že z výpovede žalobkyne 1/ je zrejmé, že dôvody svojej žiadosti o medzinárodnú ochranu zakladá na problémoch svojho manžela, ktoré podľa nej súviseli s jeho politickými aktivitami, ako zakladajúceho člena politickej strany C. A. a protirežimovým postojom, pričom tieto v konečnom dôsledku negatívne ovplyvňovali život celej rodiny. Konštatoval, že žalobkyňa 1/ do konania opätovne predložila dôkazné prostriedky, potvrdzujúce, že jej manžel bol zakladajúcim členom strany C. A. a tiež hnutia „Vpred Rusko“, pričom súčasťou predložených dôkazných prostriedkov boli aj listy Generálnej prokuratúry, ktoré mali potvrdiť prebiehajúce trestné konanie voči jej manželovi v krajine pôvodu. Ďalej konštatoval aj to, že z jeho strany boli do konania zabezpečené aktuálne informácie o Ruskej federácii, ktoré tentokrát detailnejšie potvrdzovali, že ruské štátne orgány vedú vo viacerých prípadoch voči politickým oponentom vykonštruované procesy tak, ako to manžel žalobkyne 1/ opísal vo svojom prípade, len v konaní na podporu svojich tvrdení doložil dostatočné množstvo dôkazných prostriedkov, potvrdzujúcich, že sa v krajine pôvodu kvôli svojim politickým aktivitám stal obeťou vykonštruovaného trestného stíhania. Tvrdil, že na základe uvedenej skutočnosti dospel k záveru, že v prípade návratu do krajiny pôvodu by mohol manžel žalobkyne 1/ a otec žalobkyne 2/ čeliť hrozbe prenasledovania v zmysle § 2 písm. d) zákona o azyle, a preto mu rozhodnutím ČAS: MU-PO-102-79/2022-Ž z 29.05.2024 bol udelený azyl podľa § 8 písm. a) zákona o azyle z politických dôvodov. Ďalej mal za to, že aj keď v prípade manžela žalobkyne 1/ boli preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania, tak v prípade žalobkyne 1/ ich posudzoval individuálne, v závislosti na miere ohrozenia jej bezpečnosti počas pobytu v krajine pôvodu. Poukázal na to, že z výpovedí žalobkyne 1/ je však zrejmé, že v krajine pôvodu nebola členkou žiadnej politickej strany, nevyvíjala žiadne aktivity a v priebehu konania neuviedla žiadne indície, na základe ktorých by bolo možné sa domnievať, že by jej kvôli manželovým aktivitám mohol niekto nejaký politický názor pripisovať. Ďalej konštatoval, že žalobkyňa 1/ v krajine pôvodu nikdy nebola trestne stíhaná, ani väznená a so štátnymi orgánmi nemala nikdy žiadne problémy – mal teda za to, že v prípade žalobkyne 1/ možno prenasledovanie z politických dôvodov vylúčiť. Následne uviedol aj to, že vzhľadom na to, že v priebehu konania žalobkyňa 1/ žiadnym spôsobom nepreukázala, že by v krajine pôvodu mala akékoľvek problémy kvôli svojmu náboženskému presvedčeniu, tak vylúčil aj prenasledovanie z náboženských dôvodov. Čo sa týka možného prenasledovania žalobkyne 1/ z dôvodu príslušnosti k určitej sociálnej skupine (k rodine) uviedol, že v prípade sociálnej skupiny by malo ísť o prenasledovanie z iných dôvodov, ako sú azylovo relevantné dôvody (národnostné, rasové, náboženské alebo politické), napr. sexuálna orientácia – bol toho názoru, že tak je tomu aj v prípade žalobkyň, kde síce bolo preukázané politické prenasledovanie jedného z členov rodiny (manžela/otca), ale neboli preukázané osobitné charakteristické črty rodiny, na základe ktorých by bolo možné takúto rodinu zaradiť do sociálnej skupiny. Mal za to, že v ich prípade absentujú vrodené a nemenné charakteristické črty, ktorých by sa nemohli zriecť, nakoľko bežná rodina nie je nemenný charakteristický prvok a v priebehu rokov sa vyvíja a môže sa meniť. Dospel k záveru, že ani tentokrát nebolo objektívne preukázané, že by žalobkyne boli alebo v prípade návratu do krajiny pôvodu mohli byť prenasledované z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, alebo za uplatňovanie politických práv a slobôd, a preto im azyl neudeliť.

4. K neposkytnutiu doplnkovej ochrany podľa § 13c ods. 1 písm. a) a § 20 ods. 4 zákona o azyle žalovaný uviedol, že vzhľadom na to, že v prípade žalobkyň neboli naplnené dôvody pre udelenie azylu na území SR, bolo potrebné tiež posúdiť, či žalobkyne spĺňajú podmienky pre poskytnutie doplnkovej ochrany na území SR, ktorá sa poskytuje vtedy, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by boli v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavené reálnej hrozbe vážneho bezprávia, pričom vážnym bezprávím sa podľa § 2 písm. f) zákona o azyle rozumie uloženie trestu smrti alebo jeho výkon, mučenie alebo neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest, alebo vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu. Uviedol, že základnou podmienkou pre poskytnutie doplnkovej ochrany je objektívne preukázanie, že osoba, ktorá by mala byť vrátená do krajiny pôvodu, by mohla čeliť minimálne jednému z troch uvedených kritérií vážneho bezprávia. Konštatoval, že pre objektívne posúdenie reálnej hrozby vážneho bezprávia v prípade návratu žalobkyň do krajiny pôvodu si zabezpečil aktuálne informácie o situácii v Ruskej federácii so zameraním na Moskovskú oblasť odkiaľ žalobkyne pochádzajú. Tvrdil, že napriek tomu, že Ruská federácia si naďalej zachováva možnosť udelenia trestu

smrti, nový zákonník z roku 1996, ktorý vstúpil do platnosti hneď po tom, ako sa Ruská federácia stala členským štátom Rady Európy, výrazne znížil počet trestných činov, za ktoré možno trest smrti udeliť. Konštatoval, že zatiaľ čo článok 66 Trestného zákona zakazuje trest smrti za trestný čin v štádiu pokusu, článok 59 umožňuje trest smrti za obzvlášť závažné trestné činy „pokusy o zabitie“ - tieto „pokusy o zabitie“ môžu predstavovať kategóriu pokusov, pri ktorých je spáchanie určitých trestných činov s konečným zámerom poškodiť osobu alebo život určitých osôb za ktoré možno udeliť trest smrti. Tvrdil, že hoci trest smrti v Ruskej federácii nebol dosiaľ formálne zrušený, od roku 1996 platí naň moratórium a preto sa nevykonáva. Ďalej uviedol, že vzhľadom na vyjadrenia žalobkyne 1/, že v krajine pôvodu nespáchala žiaden trestný čin, nebola z ničoho obvinená, trestne stíhaná, ani väznená, tak je toho názoru, že žalobkyniam v prípade návratu do krajiny pôvodu hrozba vážneho bezprávia z dôvodu uloženia trestu smrti alebo jeho výkonu nehrozí. Poukázal taktiež na to, že z pohovoru so žalobkyňou 1/ vyplynulo, že v Ruskej federácii nikdy nečelila mučeniu, krutému alebo neľudskému zaobchádzaniu alebo trestu, ako ďalšej forme vážneho bezprávia a zároveň tam nevykonávala žiadnu takú činnosť, ktorá by v prípade jej návratu do krajiny pôvodu viedla oficiálne orgány Ruskej federácie k neprimeraným opatreniam voči jej osobe. Mal za to, že táto forma vážneho bezprávia žalobkyniam nehrozí ani za odchod z krajiny pôvodu, nakoľko z Ruskej federácie vycestovali legálne, bez akýchkoľvek problémov. Konštatoval, že okrem uvedeného v Ruskej federácii je zákonom stanovená sloboda pohybu po krajine, cestovania do zahraničia, emigrácie a repatriácie, aj keď vláda toto právo pre určité skupiny obmedzila. Bol teda toho názoru, že nie je dôvod objektívne sa domnievať, že v prípade návratu žalobkyň do Ruskej federácie by sa stali objektom druhej formy vážneho bezprávia. Čo sa týka tretej formy vážneho bezprávia, teda vážneho a individuálneho ohrozenia života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného, alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu, tak konštatoval, že ani táto forma vážneho bezprávia v prípade návratu žalobkyň do krajiny pôvodu im nehrozí. Tvrdil, že napriek tomu, že Ruská federácia vojensky napadla Ukrajinu, tak aktuálne v Moskovskej oblasti Ruskej federácie, z ktorej rodina pochádza, neprebíha žiadny ozbrojený konflikt. Vzhľadom na uvedené dospel k záveru, že v prípade návratu žalobkyň do krajiny pôvodu neexistujú žiadne také indície, ktoré by svedčili o tom, že by mohli byť vystavené reálnej hrozbe vážneho bezprávia v zmysle § 2 písm. f) zákona o azyle, a preto im doplnkovú ochranu na území SR neposkytol.

5. K udeleniu azylu na účel zlúčenia rodiny podľa § 10 ods. 1 písm. a) a písm. b) a § 20 ods. 2 a 5 zákona o azyle žalovaný uviedol, že vzhľadom na to, že manželovi žalobkyne 1/ a otcovi ich maloletej dcéry (žalobkyňa 2/) bol udelený azyl v zmysle § 8 zákona o azyle, tak skúmal, či v konaní boli splnené kritéria k udeleniu azylu na účel zlúčenia rodiny. Konštatoval, že podľa § 10 ods. 1 písm. a) zákona o azyle ministerstvo udelí azyl na účel zlúčenia rodiny manželovi azylanta, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď azylant odišiel z krajiny pôvodu a azylant so zlúčením vopred písomne súhlasil. Uviedol, že vzhľadom na to, že manželovi žalobkyne 1/ (K. B., A. XX.XX.XXXX) bol rozhodnutím migračného úradu ČAS: MU-PO-102-79/2022-Ž z 29.05.2024 udelený azyl v zmysle § 8 zákona o azyle, ich manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď odišiel z Ruskej federácie a manžel písomne súhlasil so zlúčením rodiny, boli v prípade žalobkyne 1/ naplnené kritériá § 10 ods. 1 písm. a) zákona o azyle. Ďalej mal za to, že keďže o medzinárodnú ochranu na území SR žalobkyňa 1/ požiadala aj v mene svojej maloletej dcéry (žalobkyne 2/), bolo potrebné posúdiť, či aj v jej prípade možno pristúpiť k udeleniu azylu v zmysle § 10 ods. 1 písm. b) zákona o azyle na účel zlúčenia rodiny. Tvrdil, že pri posudzovaní dôvodov žiadosti žalobkyne 2/ vychádzal migračný úrad z § 2a zákona o azyle, podľa ktorého ministerstvo pri uplatňovaní tohto zákona zohľadňuje najlepší záujem dieťaťa. V tejto súvislosti poukázal aj na Dohovor o právach dieťaťa z roku 1989. Poukázal na § 10 ods. 1 písm. b) zákona o azyle a uzavrel, že vzhľadom na to, že dcéra azylanta J. B. (žalobkyňa 2/) preukázateľne kritérium veku splnila, tak pristúpil aj v jej prípade k udeleniu azylu na účel zlúčenia rodiny.

6. Záverom žalovaný konštatoval, že za účelom objektívneho posúdenia žiadosti žalobkyne 1/ boli využité informácie z jeho databázy ku krajine pôvodu Rusko č. p.: MU-ODZS-2022/000360-008 z 30.5.2022, č. p.: MU-ODZS-2022/000360-002 z 16.05.2022, č. p.: MU-ODZS-2022/000360-023 z 23.11.2022, č. p.: MU-ODZS-2023/000261-010 z 24.05.2023, č. p.: MU-ODZS-2023/000261-014 z 12.06.2023, č. p.: MU-ODZS-2023/000261-016 z 21.06.2023, č. p.: MU-ODZS-2024/000197-009 z 03.04.2024.

II.
Žaloba

7. Správnu žalobou doručenu Správne mu súdu v Bratislave dňa 01.10.2024 sa žalobkyne v zákonom stanovenej lehote domáhali zrušenia napadnutého rozhodnutia v časti výroku 1. a vrátenia veci žalovanému na ďalšie konanie z dôvodu, že vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, ako aj z dôvodu, že zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostatočné na riadne posúdenie veci a skutkový stav, ktorý vzal orgán verejnej správy za základ napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia je v rozpore s administratívnymi spismi alebo v nich nemá oporu.

8. V úvode správnej žaloby žalobkyne poukázali na priebeh vstupného pohovoru vykonaného so žalobkyňou 1/ a na dôvody ich žiadosti o medzinárodnú ochranu, a to nasledovne:

„Dňa 21.03.2022 bol so žalobkyňou v 1. rade za účelom objasnenia a zdôvodnenia jej žiadosti o medzinárodnú ochranu vykonaný vstupný pohovor. Počas pohovoru uviedla, že dôvody svojej žiadosti o medzinárodnú ochranu opiera o prenasledovanie jej manžela, K. B., ako aj celej rodiny v Rusku. Poukázala na to, že sa nemôžu do domovskej krajiny vrátiť, lebo by to bolo pre nich nebezpečné. Manžel a otec žalobkyň (ďalej len p. B.) bol totiž v ich domovskej krajine politicky aktívny, bol jeden zo zakladateľov politickej strany Alexeja Navalného Národná aliancia, zúčastňoval sa mnohých protestov, a to tak v Rusku, ako aj na Ukrajine. Od roku 2018-2019 začalo zo strany ruských orgánov prenasledovanie osôb, ktoré sa týchto akcií zúčastňovali. V roku 2019 začali problémy aj v rodine žalobkyň. Nakoľko v Rusku existuje kamerový systém na rozoznávanie tvári, je pre ruské štátne orgány veľmi jednoduché zistiť totožnosť ľudí, zúčastňujúcich sa protestov. Žalobkyňa v 1. rade už počas vstupného pohovoru poukázala na skutočnosť, že prívrženci politickej opozície bývajú v Rusku následne prenasledovaní a obvinení z vymyslených trestných činov, ktoré sa vyšetrujú bez rešpektovania zásady dodržiavania ľudských práv a vytvárajú v Rusku atmosféru zastrašovania a strachu. Od roku 2019 začali p. B. prenasledovať policajti severokaukazského federálneho okruhu. Do marca 2021 vystupoval p. B. ako svedok v trestnom konaní. Vyšetrovateľ však v istom momente začal od p. B. pýtať úplatok s vyhrážkou, že ak nezaplatí, bude mať problém. Vyhrážali sa mu desaťročným väzením s tým, že v ruskej spoločnosti nie je miesto pre človeka, ktorý je proti L. L. B. v súvislosti s tým napísal oznámenie nadriadenému vyšetrovateľovi. V októbri 2020 prišli do bytu rodiny B. policajti a urobili prehliadku, pri ktorej bez vysvetlenia vzali z trezora 30 000 USD. Žalobkyňa v 1. rade sa so synom v danej veci obrátila aj na súd, ale bezvýsledne. V byte rodiny B. sa bez prítomnosti p. B. odohral dňa 04.02.2021 aj incident vlámania. Ľudia, ktorých rodina nepoznala, sa pokúsili vstúpiť do ich moskovského bytu spolu s kuriérom, ktorý im doručil potraviny, pričom ukázali svoje čečenské policajné preukazy. A. M., matka žalobkyne v 1. rade, dokázala zabuchnúť železné dvere a nepustiť týchto ľudí do bytu. Začali hlasno kričať a dožadovali sa otvorenia dverí, pokúsili sa ich vylomiť a vyhrážali sa zabitím všetkým, ktorí boli v tej chvíli v byte (v byte boli žalobkyne, syn žalobkyne v 1. rade C. a matka žalobkyne v 1. rade A. M.). Povedali, že pre rodinu B. všetko končí. Následne žalobkyňa v 1. rade, ako aj jej matka, dostávali telefonáty s vyhrážkami s tým, že budú mať veľké problémy. Rodine nebola zo strany štátnych orgánov poskytnutá žiadna ochrana. Vo februári 2021 bola rodina z dôvodu strachu nútená sa presťahovať do iného bytu. V tom období už odišiel p. B. z dôvodu strachu zo zatknutia na Ukrajinu. Po ďalších vyhrážkach a predvolaniach zo strany polície bola celá rodina nútená opustiť domovskú krajinu a odišla na N., kde už žil p. B.. Pri prekračovaní slovenských hraníc zistili, že piatigorská polícia na základe súdneho rozhodnutia dala p. B. hľadať Interpolom. Ako uviedla počas vstupného pohovoru žalobkyňa v 1. rade, návrat rodiny na územie Ruska je nemožný a nebezpečný (nie len pre p. B.). Poukázala taktiež na to, že aj ona, aj jej syn vyjadrovali svoj nesúhlas s vojnou na Ukrajine na sociálnych sieťach, na to, že je vyjadrovanie takéhoto názoru trestným činom a aj na to, že každý, kto útok Ruska na Ukrajinu nazýva vojnou, bude trestne postihnutelný a takýmto osobám hrozí trest odňatia slobody do výšky 15 rokov.“

9. Žalobkyne mali za to, že sa v ich prípade poskytujú dva azylovo relevantné dôvody, a to jednak prenasledovanie v ich domovskej krajine z dôvodov zastávania určitých politických názorov, ako aj z dôvodu príslušnosti k určitej sociálnej skupine. Boli toho názoru, že to vyplýva tak z administratívneho spisu, ako aj z predchádzajúcich rozsudkov súdov v ich veci. Ďalej poukázali na skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie bolo vydané po tom, keď žalovaný pánovi B. udelil azyl z politických dôvodov. Konštatovali, že správny orgán totiž nakoniec správne ustálil totožnosť žiadateľa o azyl pána B., ako aj bolo vylúčené, že krajinu opustil z dôvodu vyhýbania sa trestnému stíhaniu. Tvrdili, že ich žiadosť o udelenie azylu bola odvodená práve od rozsiahlych opozičných politických aktivít pána B., a teda z politických dôvodov, a preto posúdenie ich žiadosti záviselo od správneho stotožnenia osoby pána B. a je podstatné taktiež pre správne posúdenie opodstatnenosti ich obáv z prenasledovania. Boli toho názoru, že vzhľadom na to, že žalovaný rozhodol tak, že pánovi B. udelil azyl z politických dôvodov, tak odôvodnenosť ich obáv z prenasledovania je nespochybniteľná. Opätovne poukázali

aj na zásadu materiálnej pravdy, na ktorú upozornil aj Krajský súd v Bratislave v rozsudku sp. zn. 7SaZ/11/2022 zo dňa 25.08.2023. Ďalej poukázali na to, že žalovaný vo svojom druhom rozhodnutí zo dňa 21.08.2023 v ich veci vylúčil súvislosť medzi politickou angažovanosťou pána B. a problémami rodiny, ktoré uviedli ako dôvod svojej žiadosti, t. j. že by z dôvodu politickej angažovanosti pána B. bola negatívne ovplyvnená a prenasledovaná celá rodina - žalovaný však vtedy vychádzal z toho, že pán B. opustil Rusko z dôvodu vyhýbania sa trestnému stíhaniu, nie z politických dôvodov, pričom uvedený skutkový stav už v čase vydania napadnutého rozhodnutia neplatil a žalovaný z uvedeného teda nemohol vychádzať. Tvrdili, že zo vstupného pohovoru vyplýva, že rozsiahle a už aj preukázané politické aktivity pána B. ovplyvňovali život celej ich rodiny, pričom informácie, ktoré si žalovaný zaobstaral do konania potvrdzujú, že v Rusku dochádza voči politickej opozícii k vykonštruovaným procesom a pán B. sa už aj stal obeťou vykonštruovaného trestného stíhania, čo v napadnutom rozhodnutí uznal aj sám žalovaný, ktorý však napriek tomu dospel k nelogickému a ničím nepodloženému záveru, že neexistujú žiadne indície, na základe ktorých by sa bolo možné domnievať, že by im mohol v domovskej krajine niekto nejaký politický názor pripisovať, a teda, že by aj im hrozilo prenasledovanie z politických dôvodov. Uviedli, že žalovaný sa v napadnutom rozhodnutí vôbec nevysporiadal so skutočnosťami na ktoré poukazovali, a to na neposkytnutie ochrany voči vtrhnutiu do ich bytu v Moskve, taktiež na vyhrážky fyzickej likvidácie, ktoré im boli oznamované. Konštatovali, že predložili do konania dôkazy, preukazujúce, že sa obrátili na štátne orgány v ich domovskej krajine ohľadom vyhrážok ich rodine, ktoré im neposkytli ochranu, avšak žalovaný napriek tomu dospel k záveru, že neuviedli žiadne indície, na základe ktorých by sa bolo možné domnievať, že by im v súvislosti s politickými aktivitami pána B. hrozilo v Rusku prenasledovanie. Ďalej tvrdili, že žalovaný vôbec nezohľadnil, že situácia v ich domovskej krajine je skutočne nepriaznivá nie len pre príslušníkov opozície, ale aj pre ich rodinných príslušníkov. V tejto súvislosti uviedli, že Rusko už nie je od 16.09.2022 členom Rady Európy a zmluvnou stranou Európskeho dohovoru o ľudských právach, pričom z informácií o krajine ich pôvodu, ktoré sú aj súčasťou administratívneho spisu, vyplýva, že dochádza k porušovaniu práva na spravodlivý proces, zásahom výkonnej moci do súdnictva, ukladaní neprimeraných trestov obvineným z trestných činov, početným svojvoľným zatknutiami, vykonštruovaným procesom voči politickej opozícii, ako aj to, že je v Rusku nainštalovaný systém na rozpoznávanie tváří. Konštatovali, že podľa správy Rady EÚ a Európskej rady zo 04.03.2022 kroky Ruska predstavujú také porušenie medzinárodného práva a medzinárodných dohôd, že to odôvodňuje rozhodnutie niekoľkých členských štátov nespracovať žiadosti o spoluprácu v trestných veciach predložených Ruskom a Bieloruskom. Tvrdili, že s tým, že vyjadrovali svoj nesúhlas s vojnou na Ukrajine na sociálnych sieťach, čo môže byť zo strany ruských štátnych orgánov jednoznačne vnímané ako prejav politických názorov, a čo zároveň môže viesť k ich trestnému stíhaniu, sa žalovaný v napadnutom rozhodnutí taktiež nevysporiadal a pritom z obsahu administratívneho spisu, konkrétne napríklad z polytematickej správy o krajine ich pôvodu zo dňa 23.11.2022 (str. 19 až 24) vyplýva, že ruské orgány monitorujú sociálne siete za účelom „ochrany suverenity a národných záujmov Ruska“ a konanie, akého sa dopustili (žalobkyňa 1/) trestajú. Konštatovali, že pokiaľ ruské štátne orgány pátrajú po pánovi B. prostredníctvom Interpolu, v súlade s informáciami o stave právneho systému v Rusku, ako aj v súlade s už prežitým konaním voči ich osobám, tak považujú za preukázané, že im v domovskej krajine hrozí prenasledovanie tak, ako je uvedené v § 8 zákona o azyle. Poukázali taktiež na to, že na možnosť ich prenasledovania v Rusku z dôvodu imputovaných politických názorov upozornil žalovaného aj Krajský súd v Bratislave v rozsudku sp. zn. 7SaZ/11/2022 zo dňa 05.01.2023, ktorý uvádza, že „nemusi byť podstatným, či manžel žalobkyne 1/ a otec žalobkyne 2/, alebo samotné žalobkyne boli politicky aktívne. Zároveň podstatným v danom prípade nie je ani ich skutočné politické presvedčenie. To sa javí byť nepodstatným najmä v prípadoch, kedy je údajný pôvodca prenasledovania presvedčený o spolupráci (kolaborácii) žiadateľa o azyl so skupinami osôb, ktoré vyznávajú odlišné politické presvedčenie a pod. V určitých situáciách nie je potrebné, aby ohrozená osoba aktívne prejavovala svoje politické názory (verejne, výslovne).“ Ďalej poukázali na to, že žalovaný nijako v priebehu administratívneho konania nespochybnil dôveryhodnosť ich výpovede. Ďalej mali za to, že žalovaný sa v napadnutom rozhodnutí nevysporiadal s azylovým príbehom (žalobkyne 1/), a to aj vzhľadom na rozsiahle informácie o aktuálnej bezpečnostnej a politickej situácii v Ruskej federácii, ktoré sú súčasťou administratívneho spisu. Boli toho názoru, že z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žalovaný situáciu v ich domovskej krajine nezohľadnil, pričom žalovaný neodôvodnil ani to, či v súlade s princípom dôkazného bremena primeranej pravdepodobnosti možno v súlade s udalosťami, ktoré sa stali ich rodine pred opustením Ruska, vylúčiť, že tie nemali spoločného menovateľa, a to zameranie sa ruských štátnych orgánov na celú rodinu v súvislosti s opozičnou politickou aktivitou pána B.. Konštatovali, že žalovaný v napadnutom rozhodnutí len stroho, a nie v súlade s obsahom administratívneho spisu, poznamenal, že žalobkyňa 1/ v priebehu konania neuviedla žiadne indície, na základe ktorých by bolo možné sa domnievať, že by jej mohol byť

prpisovaný nejaký politický názor. Mali však za to, že v priebehu konania boli správny orgán tvrdené práve opačné skutočnosti, a pokiaľ bolo správnym orgánom ustálené, že pán B. bol politicky opozične aktívny, mali byť aj vyhrážky, smerované celej ich rodine vyhodnotené ako také, ktoré súviseli s jeho politickou aktivitou a vykonávaným trestným stíhaním, pričom tieto vyhrážky boli adresované nie len pánovi B., ale aj celej jeho rodine. Boli taktiež toho názoru, že žalovaný nedodržiaval v administratívnom konaní ani zásadu „v prípade pochybností v prospech žiadateľa o medzinárodnú ochranu“ („benefit of doubt“). V tejto súvislosti poukázali na rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10SžA/10/2015 zo dňa 23.05.2015 a sp. zn. 10SžA/14/2019. Podľa ich názoru z administratívneho spisu jednoznačne vyplýva možnosť ich prenasledovania z politických dôvodov, či ako uvádza Správny súd v Bratislave v rozsudku sp. zn. 13Saz/9/2023 zo dňa 10.04.2024, v ich prípade prichádza do úvahy aj taký výklad zákona o azyle, podľa ktorého majú v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z dôvodov príslušnosti k určitej sociálnej skupine, a to k rodine. Poukázali na to, že podľa usmernenia EASO (European Asylum Support Office), týkajúceho sa príslušnosti k určitej sociálnej skupine, článok 10 ods. 1 písm. d) kvalifikačnej smernice vymedzuje určitú sociálnu skupinu na základe dvoch kumulatívnych prvkov, a to spoločnej charakteristiky a jednoznačnej identity, pričom uvádza aj neúplný zoznam príkladov spoločných charakteristík, medzi ktoré radí aj príbuzenské väzby, ktoré môžu byť vnímané ako prirodzená charakteristika (napr. rodina, do ktorej sa narodíte) alebo spoločný pôvod, ktorý sa nemôže zmeniť (napr. z dôvodu manželstva). Podľa ich názoru už len v zmysle uvedeného je zrejmé, že žalovaný dospel v napadnutom rozhodnutí k nesprávnemu právnemu záveru, keď uviedol, že v ich prípade absentujú vrodené a nemenné charakteristické črty, ktorých by sa nemohli zbaviť. Tvrdili, že následne žalovaný ďalej ani neposudzoval možnosť ich prenasledovania ako príslušníkov určitej sociálnej skupiny, keďže bol naplnený aj súdom udávaný predpoklad, že boli preukázané tvrdené politické dôvody prenasledovania pána B.. Konštatovali, že je zrejmé, že rodina pána B. nemôže byť už len z dôvodu udelenia azylu z politických dôvodov pánovi B. „bežnou rodinou“, ktorej by v krajine pôvodu nehrozilo prenasledovanie - v prípade posudzovania príslušnosti k určitej sociálnej skupine je totiž nevyhnutné vychádzať z relevantných a aktuálnych informácií o krajine pôvodu. Boli však toho názoru, že by im mal byť udelený azyl z politických dôvodov, nakoľko, aj keď v ich prípade existuje aj možnosť prenasledovania z dôvodu príslušnosti k sociálnej skupine, ako je uvedené v usmernení EASO, pokiaľ je čin prenasledovania možný jednoznačne spojiť s jedným z iných dôvodov vyplývajúcich z Dohovoru, nie je potrebné analyzovať možnosť uplatnenia kritérií príslušnosti k určitej sociálnej skupine. Opätovne poukázali na záver rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 7SaZ/11/2022 zo dňa 05.01.2023, ktorý uviedol, že „vo vzťahu k skutočnostiam, ktoré sa žalovanému nepodarí preukázať, je žalovaný povinný dôsledne aplikovať právny názor vyslovený v rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn.: 10SžA/14/2019, teda ak „...správny orgán nemá dostatok dôkazov o tom, že to takto nebolo alebo nemohlo v budúcnosti byť, potom tieto skutočnosti musí správny orgán v situácii dôkaznej núdze zohľadniť, a to v prospech žiadateľa o azyl.“ Ďalej uviedli, že žalobu podali aj z dôvodu, že zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci - žalovaný do správneho konania totiž vôbec nezaobstaral informácie o krajine ich pôvodu, ktoré by sa týkali možného prenasledovania rodinných príslušníkov politických oponentov v Rusku, prípadne dokonca rodinných príslušníkov osôb s udeleným politickým azylom. Tvrdili, že im nie je teda zrejmé, ako mohol za týchto okolností žalovaný ich prenasledovanie vylúčiť. Mali za to, že žalovaný nedodržiaval niekoľko zásad azylového konania (zásadu materiálnej pravdy, zásadu „benefit of doubt“ či preukázanie opaku tvrdení) a jeho rozhodnutie je preto nezákonné. Poukázali taktiež na správu britského Home Office s originálnym názvom „Country Policy and Information Note. Russia: Critics and opponents of the government“, ktorá sa, okrem iného, zaoberá aj prenasledovaním rodinných príslušníkov či spolupracovníkov politickej opozície. Ďalej poukázali aj na to, že dňa 05.02.2021 pán B. napísal „Vyhlásenie o vyhrážkach smrťou“ Vyšetrovaciemu výboru Ruskej federácie o udalosti útoku banditov na byt ich rodiny a o vyhrážkach im smrťou - ruské úrady však nereagovali, ani jeden člen rodiny nebol vyzvaný dostaviť sa na Vyšetrovací výbor prinajmenšom na výsluch a zo strany úradov neprichádzala žiadna pomoc. Mali za to, že útok banditov na ich byt bol vykonaný na pokyn ruských úradov, pričom po útoku banditov a vyhrážkach smrťou boli nútení presťahovať sa do iného bytu a tento byt prediť kvôli tomu, že sa na dvore ich domu často objavovali podozriví ľudia a zjavne ich sledovali. Ďalej tvrdili, že začiatkom roka 2021 ruské úrady stále uplatňovali stratégiu „vytláčania“ politických oponentov a členov ich rodín z krajiny prostredníctvom otvorených hrozieb, pričom o niečo neskôr, po návrate C. A. do Ruska v januári 2021 a masových protestoch v Moskve, ktorých sa zúčastnili desaťtisíce ľudí, začali byť väznení všetci disidenti, ktorí otvorene namietali proti Putinovej politike. Konštatovali, že treba tiež vziať do úvahy, že pred útokom na ich byt ruské úrady v októbri 2020 prehľadali byt B. a nezákonne im zhabali 30-tisíc amerických dolárov v hotovosti, pričom zaistenie odôvodnili tým, že boli peniaze údajne falšné - no ani po tom, čo vyšetrovanie dospelo k

pravosti peňazí, tieto im nevrátili a ani jedna zo sťažností na Vyšetrovací výbor alebo súd nepomohli vrátiť tieto peniaze ich rodine. Žalobkyne nariadenie pojednávania nepožadovali.

III.

Vyjadrenie žalovaného

10. Žalovaný sa vyjadril k žalobe žalobkyní podaním zo dňa 30.10.2024. Uviedol, že po preskúmaní a zohľadnení dôvodov, ktoré sa týkajú žalobkyní má za to, že tieto nepreukazujú opodstatnené obavy z prenasledovania. Konštatoval, že žalobkyňa 1/ vo výpovediach opakovane uvádza, že ona sama nebola členkou žiadnej politickej strany, nevyvíjala žiadne politické aktivity, nikdy nebola trestne stíhaná, ani väznená a so štátnymi orgánmi nemala nikdy žiadne problémy, pričom z výpovedí žalobkyne 1/ jasne vyplýva, že dôvody žiadosti o medzinárodnú ochranu zakladá na problémoch svojho manžela, ktoré mali súvisieť s jeho politickými aktivitami a ktoré mali mať negatívny dopad na život rodiny, odvolávajúc sa na niekoľko incidentov, ktoré žalobkyňa 1/ vo výpovediach opisuje, a to konkrétne : 1) prehliadka bytu policajtami a zabavenie manželovho počítača a telefónu v januári 2020; 2) druhá prehliadka bytu kedy nebolo nič zabavené v januári 2021 3) zhabanie obnosu vo výške 30.000 dolárov na posúdenie ich pravosti počas druhej prehliadky bytu policajtami v októbri 2020; 4) v neprítomnosti manžela návšteva osôb s čečenským prízvukom, ktorí sa legitimovali čečenskými policajnými preukazmi a ktorí sa formou vyhrážok snažili od nej zistiť, kde sa jej manžel nachádza, ktorý im mal dlhovať peniaze; 5) následné telefonické obťažovanie žalobkyne 1/ a jej matky osobami s čečenským prízvukom, ktoré sa tiež vypytovali na jej manžela. V súvislosti s uvedenými udalosťami poukázal na nasledujúce rozpory vo výpovediach žalobkyne 1/, najmä pokiaľ ide o udalosť číslo 4), kedy žalobkyňa 1/ počas pohovoru z 22.03.2022 vypovedala, že dňa 04.01.2021 boli u nich doma dvaja muži vyššieho veku, vyzierajúci ako Čečeni, vyhrážali sa im a kričali, že im muž dlhuje nejaké peniaze – konštatoval, že žalobkyňa 1/ uviedla, že tieto osoby ukazovali preukazy čečenskej polície avšak následne dodala, že to bolo ďaleko, takže tie preukazy nevidela (str. 30 administratívneho spisu ČAS: MU-PO-103/2022-Ž); v doplnujúcich dôkazoch ktoré žalobkyňa 1/ predložila pri pohovore zo dňa 14.06.2024 sa však uvádza, že „zrejme“ z iniciatívy vyšetrovateľa O. a jeho vodcov bol zorganizovaný útok banditov na byt rodiny B., aby „zastrašili“ K. B., pričom malo ísť o skupinu ľudí čečenského vzhľadu, niektorí v čečenských uniformách, ktorí sa pokúsili dostať do bytu, čo sa im však nepodarilo, policajné preukazy ukázali prostredníctvom videovrátnika a vyhrážali sa, že ak im dvere bytu nebudú otvorené, tieto vylomia a zabijú obyvateľov v tom čase prítomných v byte, ktorými boli A. M., A. B., J. B. a C. B. - avšak po tom, ako im tieto oznámili že volajú moskovskú políciu, Čečeni sa vzdialili. Vzhľadom na uvedené mal za to, že tieto udalosti svojou intenzitou a charakterom nepredstavujú konanie, ktoré možno považovať za prenasledovanie podľa § 2 písm. d) zákona o azyle. Ďalej uviedol, že aj keď podľa žalobkyne 1/ spomínané udalosti súviseli s politickou angažovanosťou manžela, žalobkyňa 1/ nijakým spôsobom nepreukázala, že by bol jej osobe pripisovaný akýkoľvek politický názor, postoj, či presvedčenie práve v dôsledku politických aktivít jej manžela. Konštatoval, že z výpovedí žalobkyne 1/ ďalej vyplýva, že aj po odchode manžela z Ruskej federácie na Ukrajinu, táto zostala ešte niekoľko mesiacov v krajine pôvodu, čo nepreukazuje opodstatnenosť jej obáv, vezmúc do úvahy reálne riziko z prenasledovania, ktorému, ako tvrdí, mala byť v tom čase vystavená. Tvrdil, že počas pohovoru žalobkyňa 1/ uviedla, že spolu s manželom pochopili, že musia krajinu pôvodu opustiť, avšak z krajiny pôvodu vycestovala spolu s dcérou až po piatich mesiacoch od odchodu manžela na Ukrajinu dňa 25.07.2021, ktorý tam bol už od 14.02.2021 - žalobkyne opustili Ruskú federáciu bez problémov a legálne. Ďalej uviedol, že nesúhlasí s tvrdením žalobkyní, že vo svojom rozhodnutí nezohľadnil nepriaznivý charakter situácie v krajine pôvodu aj pre rodinných príslušníkov členov opozície. Tvrdil, že posudzoval žiadosť žalobkyne 1/ v zmysle zákona o azyle, pričom podkladom pre zistenie skutkového stavu boli nielen výpovede žalobkyne 1/, ale aj relevantné informácie o krajine pôvodu doplnené aktuálnou polytematickou správou o krajine Ruská federácia č. p. MU-ODZS-2024/000197-009 z 03.04.2024, ktoré poskytujú dostatočný počet informácií o krajine pôvodu (detailný zoznam je uvedený na str. č. 8 napadnutého rozhodnutia). Tvrdil, že z dostupných informácií o krajine pôvodu nevyplýva, že akty prenasledovania zo strany štátu hrozia aj rodinným príslušníkom opozične politicky aktívnej osoby. Ďalej konštatoval, že rovnako nesúhlasí s tvrdením žalobkyne 1/, že sa v napadnutom rozhodnutí nevysporiadal so skutočnosťou, že žalobkyňa 1/, ako aj jej syn sa vyjadrovali proti vojne na Ukrajine na sociálnych sieťach, čo môže byť zo strany ruských štátnych orgánov jednoznačne vnímané ako prejav politických názorov, a čo zároveň môže viesť k ich trestnému stíhaniu. Tvrdil, že dostupné informácie o krajine pôvodu síce uvádzajú, že „vláda monitorovala všetku internetovú komunikáciu“ (zdroj: MZV USA, Správa o dodržiavaní ľudských práv v jednotlivých krajinách

2021, Rusko, 12. apríl 2022, admin. spis str. 318), sociálne siete Facebook a Instagram sú však v Ruskej federácii zakázané od 21. marca 2022, sociálna sieť Twitter (aktuálne X) je v Rusku rovnako nedostupná od 4. marca 2022 (zdroj: TA3, Rusko zakázalo Facebook a Instagram, označilo ich za extrémistické sociálne siete, 21. marec 2022, admin. spis str. 315-317) - zdroje zároveň uvádzajú, že bežní občania, ktorí kritizovali vojenské napadnutie Ukrajiny Ruskom na fungujúcich aplikáciách, ako je najmä populárna aplikácia Vkontakte (VK) a WhatsApp čelili sankciám prevažne vo forme peňažných pokút (zdroje admin. spisu na str. 315-317). V súvislosti s námietkou žalobkyň, že ich prípad nesprávne posúdil aj v súvislosti s príslušnosťou k sociálnej skupine, tak mal za to, že v napadnutom rozhodnutí bola možnosť prenasledovania z dôvodu príslušnosti k určitej sociálnej skupine riadne a dostatočne posúdená.

11. Mal za to, že všetky skutočnosti boli na základe dostupných informácií dôkladne individuálne posúdené a vyhodnotené. Tvrdil, že doplnil dokazovanie o obsahu listín predložených žalobkyňou 1/, vykonal so žalobkyňou 1/ doplňujúci pohovor za účelom riadneho zistenia skutkového stavu veci a doplnil informácie o situácii v krajine pôvodu, ktoré nepreukázali reálne riziko prenasledovania, ktoré by žalobkyniam hrozilo po návrate do krajiny pôvodu. Poukázal na to, že v administratívnom spise sú založené polytematické správy o krajine Ruská federácia: č. p. MU-ODZS-2024/000197-009 z 03.04.2024 - správa, ktorá sa venuje aktuálnym otázkam prenasledovania prívržencov Navaľného a prístupu štátnych orgánov Ruskej federácie k nim; č. p. MU-ODZS-2024/000197-023 z 23.11.2022, ktorá poníma rovnaké otázky vo vzťahu k prívržencom Navaľného, ako aj otázky prípadných postihov za opozičnú politickú angažovanosť osôb na sociálnych sieťach; č. p. MU-ODZS-2022/000360-008 z 30.05.2022, ktorá okrem iného obsahuje informácie o bezpečnostnej situácii v Ruskej federácii a č. p. MU-ODZS-2022/000360-002 z 16.05.2022, ktorá obsahuje odpovede na otázky ohľadom osoby K. B.. Bol toho názoru, že žalobkyne nespĺňajú podmienky na udelenie azylu, nakoľko nebolo objektívne preukázané, že by žalobkyne boli, alebo v prípade návratu mohli byť prenasledované z rasových, národnostných, alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, alebo za uplatňovanie politických práv a slobôd v zmysle § 8 zákona o azyle. Uviedol, že všetky námietky žalobkyň považuje za neopodstatnené, pričom napadnuté rozhodnutie považuje za vecne správne a zákonné. Žalobu navrhol ako nedôvodnú zamietnuť. Nariadenie pojednávania nepožadoval.

IV.

Relevantné právne predpisy

12. Podľa § 207 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), žalobca sa môže správnu žalobou domáhať preskúmania rozhodnutí alebo opatrení vo veciach azylu vydaných orgánmi verejnej správy podľa osobitného predpisu.

13. Podľa § 207 ods. 2 SSP, pod rozhodnutiami alebo opatreniami vo veciach azylu podľa odseku 1 sa rozumejú rozhodnutia alebo opatrenia týkajúce sa azylu, doplnkovej ochrany, dočasného útočiska a odovzdania do iného štátu, ktorých vydanie umožňuje osobitný predpis.

14. Podľa § 134 ods. 2 písm. e) SSP, správny súd nie je viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak ide o veci podľa § 6 ods. 2 písm. d).

15. Podľa § 135 ods. 2 písm. a) SSP, pre správny súd je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia alebo vydania jeho rozhodnutia, ak ide o konanie podľa § 6 ods. 2 písm. d) až f) a i) až k).

16. Podľa § 206 ods. 3 SSP, správny súd posudzuje správnu žalobu neformálne a nie je pri svojom rozhodovaní viazaný žalobnými bodmi.

17. Podľa § 206 ods. 4 SSP, pre správny súd je rozhodujúci stav veci v čase vyhlásenia alebo v čase vydania jeho rozhodnutia.

18. Podľa § 220 SSP, ak správny súd po preskúmaní zistí dôvodnosť správnej žaloby, rozsudkom zruší napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie žalovaného. Vo výroku uvedie označenie žalovaného,

číslo a deň vydania zrušeného rozhodnutia alebo opatrenia, meno a priezvisko žalobcu a číslo jeho cestovného pasu alebo iného dokladu totožnosti.

19. Podľa § 2 písm. d) zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle (ďalej len „zákon o azyle“), prenasledovaním sa rozumie závažné alebo opakované konanie spôsobujúce vážne porušovanie základných ľudských práv alebo súbeh rôznych opatrení, ktorý postihuje jednotlivca podobným spôsobom, ktoré spočíva najmä v

1. použití fyzického alebo psychického násillia vrátane sexuálneho násillia,
2. zákonných, správnych, policajných alebo súdnych opatreniach, ktoré sú diskriminačné alebo sú vykonávané diskriminačným spôsobom,
3. odmietnutí súdnej ochrany, ktoré vedie k neprimeranému alebo diskriminačnému potrestaniu,
4. neprimeranom alebo diskriminačnom trestnom stíhaní alebo treste,
5. trestnom stíhaní alebo treste za odmietnutie výkonu vojenskej služby v čase konfliktu, ak by výkon vojenskej služby zahŕňal trestné činy alebo činy uvedené v § 13 ods. 2,
6. konaní namierenom proti osobám určitého pohlavia alebo proti deťom.

20. Podľa § 8 písm. a) a b) zákona o azyle, ministerstvo udolí azyl žiadateľovi, ktorý

- a) má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo
- b) je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd.

21. Podľa § 19a ods. 1 písm. a), b) a c) zákona o azyle, ministerstvo posúdi každú žiadosť o udelenie azylu jednotlivo a zohľadní pritom

- a) všetky dôležité skutočnosti týkajúce sa krajiny pôvodu žiadateľa v čase rozhodovania o žiadosti o udelenie azylu vrátane právnych predpisov krajiny pôvodu a spôsobu, akým sa uplatňujú,
- b) vyhlásenia a dokumentáciu predloženú žiadateľom vrátane informácií o tom, či bol alebo môže byť subjektom prenasledovania alebo vážneho bezprávia,
- c) postavenie a osobné pomery žiadateľa vrátane jeho pôvodu, pohlavia a veku.

22. Podľa § 19a ods. 4 písm. d) zákona o azyle, ministerstvo pri posudzovaní dôvodov prenasledovania vychádza z toho, že politické názory zahŕňajú najmä zastávanie názorov, myšlienok alebo presvedčenia o možných pôvodcoch prenasledovania a ich politik alebo postupov bez ohľadu na to, či žiadateľ podľa týchto názorov, myšlienok alebo presvedčenia konal.

23. Podľa § 19a ods. 4 písm. e) zákona o azyle, ministerstvo pri posudzovaní dôvodov prenasledovania vychádza z toho, že skupina tvorí určitú sociálnu skupinu najmä vtedy, ak príslušníci skupiny zdieľajú vrodené charakteristické črty alebo spoločný pôvod, ktoré nemožno zmeniť, alebo zdieľajú charakteristiku alebo presvedčenie, ktoré sú tak závažné pre ich identitu alebo svedomie, že daná osoba by nemala byť nútená, aby sa ich zriekla a okolitou spoločnosťou je vnímaná ako odlišná; v závislosti od okolností v krajine pôvodu, určitá sociálna skupina môže predstavovať skupinu založenú na spoločnej charakteristickej črte sexuálnej orientácie, pričom túto orientáciu nemožno chápať tak, že zahŕňa činy považované za trestné podľa osobitného predpisu.

24. Podľa § 19a ods. 6 zákona o azyle, pri posudzovaní žiadosti o udelenie azylu sa neprihliada na to, či žiadateľ skutočne má rasové, náboženské, národnostné, sociálne alebo politické charakteristické črty, ktoré spôsobujú jeho prenasledovanie, ak sú mu prisudzované pôvodcom prenasledovania.

25. Podľa § 19a ods. 7 zákona o azyle, ministerstvo pri posudzovaní žiadosti o udelenie azylu vychádza z toho, že ochrana pred prenasledovaním alebo vážnym bezpráviem je v krajine pôvodu spravidla poskytovaná, keď štát, strany alebo organizácie, ktoré ovládajú štát alebo podstatnú časť jeho územia, prijímú primerané opatrenia na zabránenie prenasledovaniu alebo vážnemu bezpráviu, najmä účinným právnym systémom na odhalenie, stíhanie a potrestanie činov predstavujúcich prenasledovanie alebo vážne bezprávie, pričom táto ochrana je účinná a nie je iba dočasná, a žiadateľ má prístup k takej ochrane; ak sa ochrana pred prenasledovaním neposkytne z dôvodu uvedeného v § 8 písm. a), považuje sa to za prenasledovanie z tohto dôvodu.

26. Podľa bodu 36 kvalifikačnej smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ, rodinný príslušníci sú už len z dôvodu svojho vzťahu k utečencovi obvykle zraniteľní, čo sa týka činov prenasledovania, takým spôsobom, ktorý by mohol byť základom pre postavenie utečenca.

V.

Posúdenie veci správnym súdom

27. Správny súd v Bratislave (ďalej aj „správny súd“) ako vecne, miestne a kauzálne príslušný podľa § 10, § 13 ods. 3, § 17 písm. a) SSP v konaní o žalobe vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia preskúmal žalobou napadnuté rozhodnutie v napadnutej časti podľa § 206 až § 220 SSP, oboznámil sa s obsahom súdneho spisu a administratívneho spisu žalovaného, preskúmal rozhodnutie žalovaného v napadnutej časti a priebeh administratívneho konania, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozhodnutia, posúdil správnu žalobu neformálne neviazaný pri svojom rozhodovaní žalobnými bodmi podľa § 206 ods. 3 SSP, podľa stavu veci v čase vyhlásenia rozhodnutia správneho súdu podľa § 206 ods. 4 SSP a dospel k záveru, že správna žaloba je dôvodná. O žalobe rozhodol bez nariadenia pojednávania, nakoľko boli splnené podmienky podľa § 137 ods. 4 SSP.

28. Predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie žalovaného č. ČAS: MU-PO-103-79/2022-Ž zo dňa 22.08.2024, ktoré žalobca napadol správnou žalobou v časti výroku 1., v ktorom žalovaný žalobkyniam neudelil azyl podľa § 13 ods. 1 písm. a) zákona o azyle.

29. Inštitút azylu nie je univerzálnym inštitútom, prostredníctvom ktorého možno dosiahnuť legalizáciu pobytu v členskom štáte Európskej únie. Pre udelenie medzinárodnej ochrany je nevyhnutné splniť úzko koncipované podmienky, ktoré sú v zákone o azyle špecifikované. Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t. j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu alebo z dôvodu prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd v krajine pôvodu. V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky). Dôvody pre poskytnutie azylu sú zákonom vymedzené pomerne úzko a nepokrývajú celú škálu porušovania ľudských práv a slobôd, ktoré sú tak v medzinárodnom ako aj vo vnútroštátnom kontexte uznávané. Inštitút azylu je aplikovateľný v obmedzenom rozsahu, a to len pre prenasledovanie zo zákonom uznaných dôvodov, kedy je týmto inštitútom chránená len najvlastnejšia existencia ľudskej bytosti a práva a slobody s ňou spojené, pričom udelenie azylu podľa § 8 zákona o azyle je viazané objektívne na prítomnosť prenasledovania ako skutočnosti definovanej v § 2 písm. d) zákona o azyle alebo na odôvodnené obavy z tejto skutočnosti, a to v oboch prípadoch v dobe podania žiadosti o azyl, teda spravidla v dobe bezprostredne nasledujúcej po odchode z krajiny pôvodu (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Sža/41/2009 zo dňa 04.08.2009).

30. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že povinnosť zistiť skutočný stav veci podľa § 32 zákona č. 71/1967 Zb. (Správny poriadok) má žalovaný len v rozsahu dôvodov, ktoré žiadateľ v priebehu správneho konania uviedol, pričom zo žiadneho ustanovenia zákona nemožno vyvodiť, že by žalovanému vznikla povinnosť, aby sám domýšľal právne relevantné dôvody pre udelenie azylu žiadateľom neuplatnené a následne k týmto dôvodom vykonal príslušné skutkové zistenia (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Sža/34/2009 zo dňa 01.07.2009). Zásada tzv. materiálnej pravdy má v konaní o udelenie azylu svoje špecifické spočívajúce v pravidelnej nedostatočnosti dôkazov preukazujúcich dôveryhodnosť žiadateľových tvrdení. Je však na správnom orgáne, aby preukázal, či vyvrátil pravdivosť žiadateľových tvrdení, a to buď úplne nevyvrátiteľne zistením presných okolností viažucich sa na tvrdenie žiadateľa o azyl, alebo aspoň s takou mierou pravdepodobnosti, ktorá nevyvoláva zásadné pochybnosti o správnosti úsudku správneho orgánu. Konanie o medzinárodnej ochrane je špecifické tým, že je v ňom často nutné rozhodovať za situácie dôkaznej núdze, že ide o prospektívne rozhodovania (t. j. posudzuje sa opodstatnenie strachu z prenasledovania, či riziko vážneho bezprávia v budúcnosti), a že nesprávne rozhodnutie má pre sťažovateľa obzvlášť závažné dôsledky. Týmto špecifikám konania o medzinárodnej

ochrane zodpovedá aj štandard a rozloženie dôkazného bremena, ktoré sú vychýlené v prospech žiadateľa o medzinárodnú ochranu. Pokiaľ ide o bremeno tvrdenia v konaní vo veci medzinárodnej ochrany, to zaťažuje žiadateľa o medzinárodnú ochranu. Je nesporné, že ak by sťažovateľ ani nenamietal skutočnosti svedčiace o tom, že došlo, alebo že by potenciálne mohlo dôjsť k zásahu do jeho ľudských práv v zmysle ustanovenia § 8 zákona o azyle, potom nie je potrebné sa situáciou v jeho krajine pôvodu do detailu zaoberať. V prípade, že žiadateľ o udelenie medzinárodnej ochrany však uvádza skutočnosti podraditeľné pod taxatívny výpočet dôvodov pre udelenie azylu v zmysle ustanovenia § 8 zákona o azyle, potom je potrebné žiadateľom uvádzané skutočnosti konfrontovať so zisteniami týkajúcimi sa politického prostredia v krajine pôvodu žiadateľa. Pokiaľ ide o dôkazné bremeno, to je už výraznejšie rozložené medzi žiadateľom o medzinárodnú ochranu a správny orgán. Preukazovať jednotlivé fakty je povinný primárne žiadateľ, avšak správny orgán je povinný zabezpečiť k danej žiadosti o medzinárodnú ochranu maximálne možné množstvo dôkazov a informácií, a to ako tých, ktoré vyvracajú tvrdenie žiadateľa, ako aj tých, ktoré ich podporujú. Správny orgán vo veciach medzinárodnej ochrany nesie zodpovednosť za náležité zistenie reálií o krajine pôvodu. Špecifikom konania vo veci medzinárodnej ochrany je rovnako zásada, že pri splnení daných podmienok sa uplatňuje pravidlo „v prípade pochybností v prospech žiadateľa o medzinárodnú ochranu“ („benefit of doubt“). Ak sú dané skutočnosti, na základe ktorých možno predpokladať, že k porušeniu základných ľudských práv a slobôd žiadateľov o azyl došlo, alebo mohlo by vzhľadom na postavenie žiadateľa v spoločnosti, s prihliadnutím na jeho presvedčenie, názory, správanie atď., dôjsť, a správny orgán nemá dostatok dôkazov o tom, že to tak nebolo, alebo nemohlo by v budúcnosti byť, potom tieto skutočnosti musí správny orgán v situácii dôkaznej núdze zohľadniť, a to v prospech žiadateľa o azyl (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10Sža/10/2015 zo dňa 23.05.2015).

31. Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t. j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do krajiny pôvodu.

32. Podľa Ženevského dohovoru z roku 1951 v znení Protokolu 1967 je utečencom „osoba, ktorá sa nachádza mimo svojho štátu a má oprávnené obavy pred prenasledovaním z rasových, náboženských a národnostných dôvodov alebo z dôvodu príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo zastávania určitých politických názorov, a ktorá nemôže prijať alebo v dôsledku uvedených obáv odmieta ochranu krajiny pôvodu.“ Zákon o azyle v § 8 písm. a) teda v plnej miere reflektuje na vymedzenie utečenca podľa Ženevského dohovoru z roku 1951.

33. Správny súd z obsahu administratívneho spisu zistil, že žalobkyňa 1/ požiadala v mene svojom a v mene svojej maloletej dcéry (žalobkyne 2/) o udelenie azylu na území Slovenskej republiky z dôvodu obavy o život, nakoľko na Ukrajine prebieha vojnový konflikt a tiež z dôvodu, že v Ruskej federácii bol jej manžel ako člen strany C. A. prenasledovaný za svoje politické názory. Žalobkyňa 1/ dôvody predmetnej žiadosti opiera o prenasledovanie jej manžela K. B. (ďalej len pán B.), ako aj celej rodiny v Rusku. Poukázala na to, že sa nemôžu do domovskej krajiny vrátiť, lebo by to bolo pre nich nebezpečné. Tvrdila, že pán B. bol totiž v ich domovskej krajine politicky aktívny, bol jeden zo zakladateľov politickej strany Alexeja Navalného Národná aliancia, zúčastňoval sa mnohých protestov, a to tak v Rusku, ako aj na Ukrajine. Poukázala na to, že od roku 2018-2019 začalo zo strany ruských orgánov prenasledovanie osôb, ktoré sa týchto akcií zúčastňovali, pričom v roku 2019 začali problémy aj v ich rodine. Konštatovala, že nakoľko v Rusku existuje kamerový systém na rozoznávanie tvárí, je pre ruské štátne orgány veľmi jednoduché zistiť totožnosť ľudí zúčastňujúcich sa protestov. Ďalej poukázala na skutočnosť, že prívrženci politickej opozície bývajú v Rusku následne prenasledovaní a obvinení z vymyslených trestných činov, ktoré sa vyšetrujú bez rešpektovania zásady dodržiavania ľudských práv a vytvárajú v Rusku atmosféru zastrašovania a strachu. Uviedla, že od roku 2019 začali pána B. prenasledovať policajti severokaukazského federálneho okruhu, pričom do marca 2021 vystupoval pán B. ako svedok v trestnom konaní. Tvrdila, že vyšetrovateľ však v istom momente začal od pána B. pýtať úplatok s vyhrážkou, že ak nezaplatí, bude mať problém - vyhrážali sa mu desaťročným väzením s tým, že v ruskej spoločnosti nie je miesto pre človeka, ktorý je proti L.. Konštatovala, že pán B. v súvislosti s tým napísal oznámenie nadriadenému vyšetrovateľovi. Ďalej uviedla, že v októbri 2020 prišli do ich bytu

policajti a urobili prehliadku, pri ktorej bez vysvetlenia vzali z trezora 30 000 USD. Poukázala na to, že sa so synom v danej veci obrátila aj na súd, ale bezvýsledne. Ďalej tvrdila, že v byte ich rodiny sa bez prítomnosti pána B. odohral dňa 04.02.2021 aj incident vlámania. Spomínaný incident opísala tak, že ľudia, ktorých jej rodina nepoznala, sa pokúsili vstúpiť do ich moskovského bytu spolu s kuriérom, ktorý im doručil potraviny, pričom ukázali svoje čečenské policajné preukazy, no jej matka dokázala zabuchnúť železné dvere a nepustiť týchto ľudí do bytu – následne títo ľudia začali hlasno kričať a dožadovali sa otvorenia dverí, pokúsili sa ich vylomiť a vyhrážali sa zabitím všetkým, ktorí boli v tej chvíli v byte, pričom povedali, že pre ich rodinu všetko končí (v byte boli obe žalobkyne, syn žalobkyne 1/ C. a matka žalobkyne 1/ A. M.). Ďalej uviedla, že následne dostávali telefonáty s vyhrážkami s tým, že budú mať veľké problémy. Zdôraznila, že ich rodine nebola zo strany štátnych orgánov poskytnutá žiadna ochrana. Tvrdila, že vo februári 2021 bola jej rodina z dôvodu strachu nútená sa presťahovať do iného bytu, pričom v tom období už odišiel pán B. z dôvodu strachu zo zatknutia na Ukrajinu. Uviedla, že po ďalších vyhrážkach a predvolaniach zo strany polície bola celá ich rodina nútená opustiť domovskú krajinu a odísť na Ukrajinu, kde už žil pán B.. Poukázala taktiež na to, že pri prekračovaní slovenských hraníc zistili, že piatigorská polícia na základe súdneho rozhodnutia dala pána B. hľadať Interpolom. Mala za to, že návrat ich celej rodiny na územie Ruska je nemožný a nebezpečný. Poukázala taktiež na to, že spolu so synom vyjadrovali svoj nesúhlas s vojnou na Ukrajine na sociálnych sieťach a na to, že vyjadrovanie takého názoru je v Rusku trestným činom – konštatovala, že každý, kto útok Ruska na Ukrajinu nazýva vojnou, je v Rusku trestne postihnutelný a takýmto osobám hrozí trest odňatia slobody do výšky 15 rokov. Mala za to, že v ich prípade (jej a jej dcéry) existujú dva azylovo relevantné dôvody, a to jednak prenasledovanie v ich domovskej krajine z dôvodov zastávania určitých politických názorov, ako aj z dôvodu príslušnosti k určitej sociálnej skupine.

34. Správny súd sa v prvom rade zamerl na posúdenie dôveryhodnosti žalobkyň a ich azylového príbehu.

35. Konanie o azyl je totiž osobitě najmä tým, že žiadateľ je spravidla v dôkaznej núdzi, nie je schopný podprieť svoje vyhlásenia dokladmi alebo inými dôkazmi, preto posúdenie dôveryhodnosti príbehu, ktorý predostiera žalovanému závisí predovšetkým od posúdenia dôveryhodnosti jeho osoby, ktorú si žalovaný o žalobcovi vytvára v priebehu celého administratívneho konania.

36. Dôveryhodnosť osoby žiadateľa žalovaný posudzuje vzhľadom na nedostatok listinných dokladov a dokumentov, ktorými by preukázal svoju totožnosť, resp. ktorými by preukázal pravdivosť svojich tvrdení o prenasledovaní v krajine pôvodu v nadväznosti na celkové správanie žalobcu v priebehu administratívneho konania. Na preukázanie pravdivosti tvrdení musí záležať predovšetkým žiadateľovi o azyl, preto jeho vyhlásenia musia byť ucelené a rozumné, nesmú protirečiť všeobecne známym faktom o krajine pôvodu a svojim konaním nesmie zadávať dôvod na spochybnovanie dôveryhodnosti svojej osoby.

37. Otázka dôveryhodnosti žiadateľa o medzinárodnú ochranu z hľadiska rozhodovania o jej udelení je zásadná. Pri jej posudzovaní je preto potrebné postupovať veľmi starostlivo, pričom nepochybne platí, že základný rámec posudzovania vytvára výpoveď žiadateľa. Žiadateľ nesie bremeno tvrdenia, ktoré je ďalej vo vzájomnej interakcii so správnym orgánom rozvíjané a doplnené bremenom dôkazným. Nie je však povinnosťou žiadateľa o azyl, aby prenasledovanie svojej osoby preukazoval inými dôkaznými prostriedkami ako vlastnou dôveryhodnou výpoveďou. Naopak, povinnosťou správneho orgánu je, aby v pochybnostiach zhromaždil všetky dostupné dôkazy, ktoré dôveryhodnosť výpovede žiadateľa o azyl vyvracajú, spochybňujú alebo potvrdzujú (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 9. apríla 2013, sp. zn. 1 Sža 10/2013).

38. Správny súd ďalej poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Sžak/1/2020 zo dňa 25.02.2020: „Je nepochybné, že vo veciach medzinárodnej ochrany zohráva mimoriadne dôležitú úlohu dôveryhodnosť výpovede žiadateľa o azyl a v tomto kontexte i jeho vlastná celková dôveryhodnosť. Pravdivosť tvrdení žiadateľa a dôveryhodnosť jeho osoby sú základom z ktorého je v azylovom konaní nutné vychádzať.“

39. „Posudzovanie dôveryhodnosti žiadateľa o udelenie azylu je výsledkom celkového hodnotiaceho procesu a úvah odporcu o osobnosti žiadateľa s prihliadnutím k miere reálnosti, resp. vierohodnosti ním tvrdených dôvodov odchodu z krajiny pôvodu v konfrontácii so všeobecne známymi informáciami

o krajine pôvodu. Rozhodujúcimi pre záver o nedôveryhodnosti žiadateľa nemôžu byť len niektoré nepatrné nezrovnalosti alebo len omylom vysvetlené nejasnosti v tvrdeniach žiadateľa, ale zásadné rozpory vo výpovediach, ktoré správny orgán rozpozná“ (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Sža 15/2008 zo dňa 19. augusta 2008).

40. Správny súd nevzhliadol v napadnutom rozhodnutí žiadne konštatovanie žalovaného, ktorým by spochybňoval dôveryhodnosť žalobkyň a ich výpovede, pričom správny súd nedetegoval ani žiadne zásadné rozpory vo výpovediach žalobkyň počas administratívneho konania (a to ani vo vzťahu k predchádzajúcim výpovediam uskutočneným v predchádzajúcich súvisiacich konaniach – viď. rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 7SaZ/11/2022 zo dňa 05.01.2023 a rozsudok Správneho súdu v Bratislave sp. zn. 13Saz/9/2023 zo dňa 10.04.2024). Čo sa týka poukázania žalovaného vo vyjadrení k žalobe na rozpor vo výpovedi žalobkyne 1/ pokiaľ ide o udalosť číslo 4) (špecifikovaná v bode 10. tohto odôvodnenia), tak túto skutočnosť správny súd vyhodnotil ako nepatrnú nezrovnalosť, ktorá v žiadnom prípade nemôže preukazovať jej nedôveryhodnosť. Správny súd má za to, že žalobkyne (v podstate teda žalobkyňa 1/) boli vo svojich výpovediach po celý čas konzistentné (v rámci tohto, ako aj v rámci predchádzajúcich súvisiacich konaní) a ich výpovede teda možno považovať za vierohodné. V tejto súvislosti treba taktiež poznamenať, že žalovanému sa nepodarilo žiadnym spôsobom tieto ich výpovede spochybníť (a aj keby nejaké nepatrné pochybnosti aj boli, tak tieto je nutné vykladať podľa pravidla „v prípade pochybností v prospech žiadateľa o medzinárodnú ochranu“).

41. Ustanovenie § 2 písm. d/ zákona o azyle definujúce konkrétne situácie, ktoré je možné považovať za prenasledovanie, nie je možné na prípad žalobkyň aplikovať bez predchádzajúceho splnenia základnej podmienky ako predpokladu udelenia azylu, a tou je okrem iného existencia opodstatnených obáv z prenasledovania z dôvodov zastávania určitých politických názorov. Za prenasledovanie v zmysle § 8 zákona o azyle je možné považovať len také ohrozenie života či slobody, ktoré je trpené, podporované či prevádzané štátnou mocou.

42. Správny súd v nadväznosti na uvedené konštatuje, že na rozdiel od žalovaného, je toho názoru, že v prípade žalobkyň spomínaný predpoklad na udelenie azylu (existencia opodstatnených obáv z prenasledovania z dôvodov zastávania určitých politických názorov) potvrdený bol, pričom žalobkyne samotnú existenciu obáv z prenasledovania aj hodnoverným spôsobom osvedčili. Správny súd je taktiež toho názoru, že žalobkyňami uvádzané obavy z prenasledovania a ich príbeh korešponduje s ich tvrdeniami v tomto, ako aj v predchádzajúcich konaniach. Správny súd teda uveril azylovému príbehu žalobkyň, a to najmä s poukazom na rozsiahle a preukázané politické aktivity pána B., ktoré ovplyvňovali život celej ich rodiny. Správny súd má za to, že žalovaný si síce zaobstaral dostatočné informácie vo vzťahu k súčasnej situácii v Rusku, no z nepochopiteľných príčin nevykonal riadne dokazovanie a iba stroho poukázal na čísla polytematických správ z ktorých údajne vychádzal, bez toho, aby sa nimi akokoľvek hlbšie zaoberal (absentuje relevantný výstup z nich). V tejto súvislosti správny súd poukazuje na to, že ak by sa nimi žalovaný dôsledne zaoberal, tak by zistil, že v Rusku dochádza voči politickej opozícii k vykonštruovaným procesom, pričom sú prenasledované aj rodiny príslušníkov opozície (žalovaný to síce v napadnutom rozhodnutí stroho konštatuje, no následne nelogicky uvádza, že neexistujú žiadne indicie na základe ktorých by sa bolo možné domnievať, že by žalobkyňiam mohol v Rusku niekto nejaký politický názor pripisovať). Je nesporné, že už aj pán B. (manžel žalobkyne 1/ a otec žalobkyne 2/) sa stal obeťou vykonštruovaného trestného stíhania v dôsledku čoho mu bol napokon rozhodnutím žalovaného ČAS: MU-PO-102-79/2022-Ž zo dňa 29.05.2024 podľa § 8 písm. a) zákona o azyle udelený azyl. K tvrdeniam žalovaného, že politické aktivity pána B. sa nevzťahujú na jeho rodinu, správny súd uvádza, že nie je podstatné, či samotné žalobkyne boli politicky aktívne, pričom nie je podstatné ani ich skutočné politické presvedčenie. V tejto súvislosti správny súd poukazuje najmä na bod 36 kvalifikačnej smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ, podľa ktorej „Rodinní príslušníci sú už len z dôvodu svojho vzťahu k utečencovi obvykle zraniteľní, čo sa týka činov prenasledovania, takým spôsobom, ktorý by mohol byť základom pre postavenie utečenca.“ – z uvedeného je teda zrejmé, že rodinní príslušníci pána B., a teda aj samotné žalobkyne, sú už z dôvodu ich príbuzenského vzťahu k pánovi B. (utečencovi, ktorému bol udelený politický azyl) spravidla vystavené prenasledovaniu takým spôsobom, ktorý by mohol byť dôvodom na priznanie postavenia utečenca. Ďalej správny súd konštatuje, že síce žalovaný má zásadne povinnosť posudzovať každú žiadosť o medzinárodnú ochranu individuálne, no z judikatúry Najvyššieho správneho súdu Českej republiky však vyplýva, že pokiaľ sa azylové dôvody žiadateľa (v tomto prípade žalobkyň) úplne odvodzujú od rodinného príslušníka (v tomto prípade pána B.), tak úspešnosť žiadosti žalobkyň o medzinárodnú ochranu môže byť závislá

na úspechu žiadosti pána B., od ktorého žalobkyne svoje dôvody pre udelenie medzinárodnej ochrany odvodzujú (napr. rozsudky Najvyššieho správneho súdu Českej republiky č. j. 4Azs 331/2020 – 62 zo dňa 26.03.2021 – bod 15. a č. j. 7Azs 436/2019 -32 zo dňa 11.03.2021). Správny súd je teda toho názoru, že riadne posúdenie odôvodnenosti obáv žalobkýň z prenasledovania je závislé a malo by vychádzať z úspešnej žiadosti pána B. (bol mu udelený azyl z politických dôvodov), ako primárneho nositeľa azylového príbehu – navyše nemožno neprihliadnuť ani na to, že samé žalobkyne čelili v Rusku viacerým vyhrážkam zo strany rôznych subjektov s veľkou pravdepodobnosťou v spojitosti s politickou aktivitou pána B. (na rozdiel od žalovaného je správny súd jednoznačne toho názoru, že opakované vyhrážanie sa zabitím a zničením celej rodiny v spojení aj s pokusom o vlámanie sa do bytu svojou intenzitou a charakterom predstavuje konanie, ktoré možno považovať za prenasledovanie podľa § 2 písm. d) zákona o azyle). V tejto súvislosti treba spomenúť aj to, že žalobkyňa 1/ vyjadrovala svoj nesúhlas s vojnou na Ukrajine na sociálnych sieťach, pričom v Rusku je vyjadrovanie takéhoto názoru trestným činom (z polytematickej správy o Rusku zo dňa 23.11.2022 vyplýva, že ruské orgány monitorujú sociálne siete za účelom „ochrany suverenity a národných záujmov Ruska“ a konanie akého sa dopustila žalobkyňa 1/ trestajú), a teda aj z tohto dôvodu sú jej obavy z prenasledovania z dôvodov zastávania určitých politických názorov opodstatnené - v tomto smere treba poukázať aj na skutočnosť, že ruské štátne orgány pátrajú po pánovi B. prostredníctvom Interpolu. Všetky uvedené skutočnosti teda svedčia o opodstatnenosti obáv žalobkýň z prenasledovania v Rusku z dôvodu imputovaných politických názorov.

43. V týchto súvislostiach správny súd poukazuje aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6 SžoKS 102/06 „môžu byť za prenasledovanie považované také znášané alebo obávané akty, ktoré musia byť dostatočne závažné svojím charakterom alebo opakovaním sa, musia pritom preukázateľne brániť osobe, ktorá ich znáša, ďalej žiť vo svojej krajine pôvodu, a tiež musia vychádzať zo skutočností uvedených v čl. 1A Ženevského dohovoru, teda z príslušnosti k rase, náboženstvu, národnosti, inej sociálnej skupine alebo politickým názorom. Ohrozenie slobody alebo života z vyššie uvedených dôvodov predstavuje perzekúciu, t.j. činnosť diskriminačného alebo veľmi urážlivého charakteru, vykonávanú prostredníctvom úradov krajiny alebo realizovanú skupinami obyvateľstva, ak je úradmi tolerovaná alebo ak úrady nie sú schopné a ochotné zaistiť potrebnú ochranu perzekvovaných“.

44. Správny súd má ďalej za to, že žalovaný v napadnutom rozhodnutí absolútne žiadnym spôsobom nezohľadnil to, že situácia v Rusku, a teda v krajine pôvodu žalobkýň, je značne nepriaznivá, a to nielen pre príslušníkov opozície (pána B.), ale aj pre ich rodinných príslušníkov (žalobkyne) – z administratívneho spisu mal správny súd za preukázané, že žalobkyne mali v Rusku problémy s perzekúciou zo strany štátnej moci, pričom príslušné štátne orgány im žiadnu ochranu neposkytli – napriek tomu, že rodina B. požiadala o pomoc štátne orgány Ruska (v súvislosti s opakovanými vyhrážkami rôznych subjektov o likvidácii ich celej rodiny – či už vo forme psychickej alebo fyzickej), tak ich žiadosti o pomoc boli ignorované. Správny súd považuje za potrebné taktiež skonštatovať, že Rusko už nie je od 16.09.2022 členom Rady Európy a ani zmluvnou stranou Európskeho dohovoru o ľudských právach, pričom z informácií o krajine pôvodu (príslušné polytematické správy, na ktoré napokon aspoň odkázal žalovaný – no hlbšie sa nimi nezaoberal) vyplýva, že v Rusku dochádza k porušovaniu práva na spravodlivý proces, zásahom výkonnej moci do súdnictva, ukladaní neprimeraných trestov obvineným z trestných činov, početným svojvoľným zatknutiam a vykonštruovaným procesom voči politickej opozícii – uvedené napokon v zásade potvrdil aj sám žalovaný vo svojom rozhodnutí, ktorým udelil pánovi B. azyl z politických dôvodov. Správny súd v tejto súvislosti poukazuje aj na to, že z polytematických správ o Rusku taktiež vyplýva, že v Rusku dochádza k závažným obmedzeniam slobody prejavu, zhromažďovania a združovania v on-line a off-line priestore, pričom je tam nainštalovaný systém na rozpoznávanie tvárí. Rezolúcia Rady OSN pre ľudské práva zo dňa 11.10.2022 hovorí o systematickom ničení organizácií občianskej spoločnosti či príslušníkov politickej opozície (samozrejme s dopadom na ich rodiny) a o tom, že kritici vlády umierajú. Spomínaná Rada OSN pre ľudské práva vyjadrila taktiež hlboké znepokojenie nad hromadným zatýkaním, detenciami a šikanovaním predstaviteľov občianskej spoločnosti a zástupcov politickej opozície vrátane osôb pokojne protestujúcich proti zhoršovaniu vlády práva v Rusku. Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností sa teda možno dôvodne domnievať, že Rusko už nie je právnym a demokratickým štátom – je teda nutné na tieto skutočnosti pri posudzovaní žiadosti žalobkýň prihliadať, pričom správny súd opakovaně poukazuje na pravidlo „v prípade pochybností v prospech žiadateľa o medzinárodnú ochranu“. Správny súd k tomuto konštatuje, že je zrejme, že žalovaný pri vypracovaní rozhodnutia v napadnutej časti ani poriadne nevychádzal z obsahu administratívneho spisu.

45. Keďže správny súd mal z vykonaného dokazovania preukázanú existenciu opodstatnených obáv žalobkýň z prenasledovania v krajine pôvodu z dôvodu imputovaných politických názorov, tak sa už analyzovaním možnosti uplatnenia kritérií príslušnosti k určitej sociálnej skupine nezaoberal.

46. Správny súd považuje za potrebné taktiež skonštatovať, že skutočnosť, že žalovaný udelil žalobkyniam azyl na účel zlúčenia rodiny na dobu troch rokov, nezakladá žiadnu prekážku tomu, aby bol žalobkyniam udelený azyl aj z iného dôvodu. Navyše v tomto smere treba poznamenať, že v prípade, ak by žalovaný udelil žalobkyniam azyl z dôvodu imputovaných politických názorov, tak by im nesporne poskytol väčšiu medzinárodnú ochranu ako v prípade, keď im udelil azyl na účel zlúčenia rodiny na krátke obdobie troch rokov, keď navyše stanovenie uvedeného obdobia len troch rokov žalovaný v napadnutom rozhodnutí absolútne žiadnym spôsobom neodôvodnil.

47. Správny súd záverom poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Brne č. k. 41Az/23/2022 – 120 v obdobnej veci.

48. Vzhľadom k uvedenému, zistiť dôvodnosť správnej žaloby, správny súd rozhodnutie žalovaného č. ČAS: MU-PO-103-79/2022-Ž zo dňa 22.08.2024 v napadnutej časti (výroku 1.) podľa § 191 ods. 1 písm. c), e), f) v spojení s § 220 SSP pre nesprávne právne posúdenie, nedostatočné zistenie skutkového stavu a pre dôvod, že skutkový stav, ktorý vzal žalovaný za základ napadnutého rozhodnutia, je v rozpore s administratívnymi spismi a nemá v nich oporu, zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

49. Podľa § 191 ods. 6 SSP právnym názorom, ktorý vyslovil správny súd v zrušujúcom rozsudku, je orgán verejnej správy v ďalšom konaní viazaný. Ak orgán verejnej správy v ďalšom konaní nepostupoval v súlade s právnym názorom správneho súdu a správny súd opätovne zrušil rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy z tých istých dôvodov, môže správny súd i bez návrhu v zrušujúcom rozsudku uložiť orgánu verejnej správy pokutu.

50. O náhrade trov konania rozhodol správny súd podľa § 167 ods. 1 SSP a žalobkyniam, ktoré boli v konaní úspešné v celom rozsahu, priznal voči žalovanému právo na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania. O výške trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia vyšší súdny úradník.

P o u č e n i e :

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť.

Prípadná kasačná sťažnosť musí byť podaná v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia a podáva sa na Správnom súde v Bratislave v počte vyhotovení, zodpovedajúcom počtu účastníkov konania. (§ 443 SSP)

Kasačná sťažnosť nie je prípustná, ak sa opiera o iné dôvody, ako sú uvedené v § 440, ak sa opiera o dôvody, ktoré sťažovateľ neuplatnil v konaní pred správnym súdom, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie, hoci tak urobiť mohol, ak smeruje len proti dôvodom rozhodnutia správneho súdu. (§ 439 ods. 3 SSP)

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"), návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 SSP).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, ak ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d), ak je žalovaným Centrum právnej pomoci (§ 449 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť.

Prípadná kasačná sťažnosť musí byť podaná v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia a podáva sa na Správnom súde v Bratislave v počte vyhotovení, zodpovedajúcom počtu účastníkov konania. (§ 443 SSP)

Kasačná sťažnosť nie je prípustná, ak sa opiera o iné dôvody, ako sú uvedené v § 440, ak sa opiera o dôvody, ktoré sťažovateľ neuplatnil v konaní pred správnym súdom, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie, hoci tak urobiť mohol, ak smeruje len proti dôvodom rozhodnutia správneho súdu. (§ 439 ods. 3 SSP)

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"), návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 SSP).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, ak ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d), ak je žalovaným Centrum právnej pomoci (§ 449 SSP).